

Relict uit vervlogen tijden

Vanaf de Scheldepolders tot diep in de Kempen, lagen ooit uitgestrekte heidevelden.

Op de Ferrariskaart, die een goed beeld geeft van het landschap omstreeks 1770, zien we ten noorden en oosten van de polders duizenden hectare heidevelden en stuifduinen.

Het moet voor de toenmalige bewoners een desolate en gevaarlijke streek geweest zijn, waar men na zonsondergang beter weg bleef. Plaatsnamen zoals Grote Ruige Heide, De Wildernissen en Huzarenberg vormen de laatste getuigen van dit heide- en duingebied in de 21ste eeuw.

Veel is er van deze heidevlakte immers niet meer over gebleven. Met de plakaten van Keizerin Maria Theresia en later met de ontginningswetten van het jonge België werd het heideareaal drastisch ingekrompen. Bosaanplanting, intensieve landbouw, industrie en woningbouw: allen eisten ze hun deel op.

De gevolgen zijn navenant: niet één tiende van de vroegere heideoppervlakte is de dag van vandaag bewaard gebleven...

Naast de grotere heidegebieden zoals de Kalmthoutse Heide zijn er echter her en der vrij gave restgebiedjes bewaard gebleven. De Ruige Heide is daarvan een sprekend voorbeeld.

Voor meer informatie over de Ruige Heide en voor geleide wandelingen kan je terecht bij:

Natuurpunt Antwerpen Noord
Steenstraat 25 - 2180 Ekeren

tel. 03-541.58.25

www.natuurpunt.be/antwerpennoord

Kom uit je schelp!

De natuur heeft je nodig. En vice versa.

Heb jij ook van een wandeling in de Ruige Heide genoten?

Dan begrijp je waarom Natuurpunt zich sterk maakt voor de natuur in Vlaanderen.

Jouw steun is daarbij hard nodig.

Je wordt - samen met jouw gezin - lid van Natuurpunt voor slechts 20 euro.

- Als welkomstgeschenk ontvang je een exclusieve gids met wandelingen in 30 van onze mooiste natuurgebieden.
- Je ontvangt vier nummers van Natuur.blad, ons kleurrijke tijdschrift boordevol natuurinformatie.
- Je ontvangt 4 x per jaar een ruim aanbod van plaatselijke activiteiten en informatie via het afdelingstijdschrift 'Natuur.ruimte'.
- Ieder weekend kan je kiezen uit een korf vol boeiende activiteiten, waarop je als lid van Natuurpunt eregast bent.
- Je geniet van 10% korting op aankopen in onze Natuur.winkel.

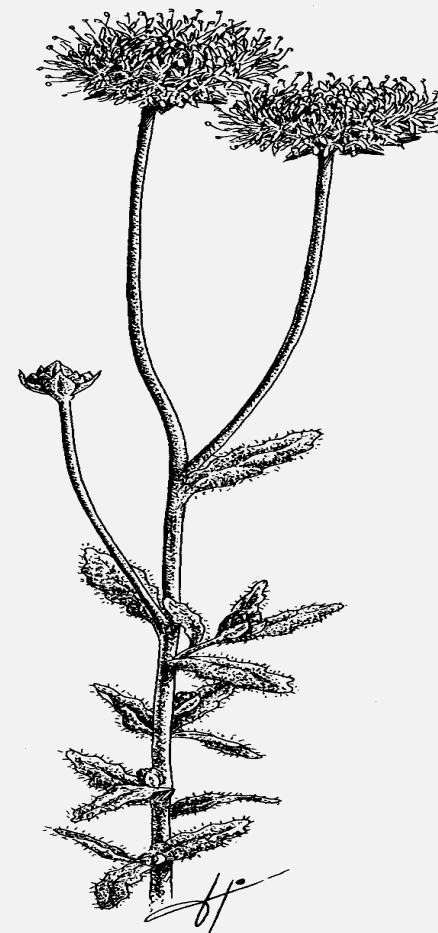
Kies vandaag nog voor meer natuur in je buurt en schrijf je lidgeld (20 euro) over op rekening 220-0340573-42 t.n.v. Natuurpunt Antwerpen Noord.

v.u. stefan versweyveld, steenstraat 25, 2180 ekeren

Natuur.gebied

Ruige Heide (Zandvliet)

natuurpunt

Droge heide

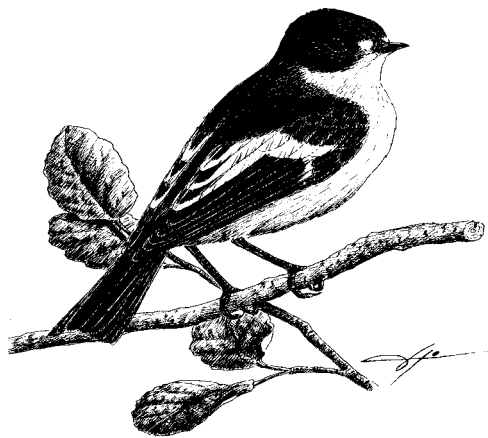
De Ruige Heide is bijzonder droog. Struikheide met brem domineert het gebied. Maar we vinden er ook eikenbos met schermhavikskruid en korstmossen als ondergroei.

Vooraf voor korstmossen geniet de Ruige Heide bekendheid: heel wat zeldzame soorten zoals rendiermos en heidelucifer komen er voor!

Uiteraard vinden ook dieren een geschikt leefgebied in de Ruige Heide. Gekraagde roodstaart, boompieper, groene specht en zwarte specht broeden er.

Niet zo lang geleden kwamen zelfs de nachtzwaluw en de boomleeuwrik hier nog voor! Hun terugkeer is onder meer afhankelijk van een goed beheer van de Ruige Heide.

Heivlinder, vuurvliedertje en bruin blauwtje fladderen boven de heide rond, terwijl in de toppen van de eikenbomen nog een bijzondere vlinder aanwezig is: moeilijk te zien maar wél heel mooi, de eikepage.

Een nieuwe toekomst

Door een gebrek aan beheer én belangstelling werd de Ruige Heide langzaam een niemandsland, waar alles mocht en kon: crossen, sluikestorten, paintball... Verbossing met de agresieve bomen zoals de Amerikaanse vogelkers bedreigde de vele planten en dieren... Zonder ingrijpen dreigde de Ruige Heide voorgoed verloren te gaan!

Dat liet Natuurpunt Antwerpen Noord niet gebeuren. Daarom zijn we in 2001 gestart met een aankoopproject in de Ruige Heide om het gebied definitief te beschermen. Stap voor stap, perceel voor perceel, smeden we de Ruige Heide als vrij toegankelijk natuurgebied aan elkaar!

Jouw steun voor de Ruige Heide

De aankoop van percelen in de Ruige Heide is een belangrijke beslissing voor de natuur in Zandvliet en Berendrecht, maar ook voor de afdelingsfinanciën van Natuurpunt Antwerpen Noord! Hoewel de Vlaamse overheid een belangrijk deel van de aankoop subsidieert, moeten wij minimaal 10% eigen middelen inbrengen.

Wie een handje wil toesteken kan een gift overmaken op rekeningnummer 293-0212075-88 van Natuurpunt met de mededeling 'project 3797 – Ruige Heide'. Voor giften vanaf 30 euro wordt een fiscaal attest afgeleverd. Mogen we ook op jouw steun rekenen voor de Ruige Heide?

Het zand van de Ruige Heide werd tijdens de laatste ijstijd zo'n 10.000 jaar geleden opgewaaid uit een toen droge Noordzeebodem.

Tussen Berendrecht-Zandvliet en Kalmthout stooft het zand op tot forse, uitgestrekte duinen.

In het midden van de 19de eeuw, kreeg de mens vat op dit woeste gebied. Grootschalige aanplantingen bedwongen het stuivende heidelandschap.

Dooreen samenloop van omstandigheden bleef in de Ruige Heide een stukje van dit stuifzand gespaard van vernietiging.

Het stuifzand van de Ruige Heide is geen troosteloze 'zandbak'. Integendeel, ondanks het kale uitzicht vormt het stuifzandgebied nu een laatste toevluchtsoord voor een heleboel bijzondere planten en dieren.

Het zal je niet verwonderen dat het dieren en planten zijn, die zich volledig aangepast hebben aan het steeds weer veranderende stuifzandlandschap.

Typische plantensoorten zijn heidespurrie, zandblauwtje, schapezuring, reigersbek en buntgras. De laatste plantensoort is trouwens de waardplant van een heel zeldzaam vliedertje: de kormavlinder.

Daarnaast trekt het snel opwarmende zand ook de levendbarende hagedis en zandloopkevers aan.

De natuur heeft je nodig. En vice versa.